

Výroční zpráva za rok

2008

Shrnutí

EVROPSKÝ INSPEKTOR
OCHRANY ÚDAJŮ

Výroční zpráva za rok **2008**

Shrnutí

EVROPSKÝ INSPEKTOR
OCHRANY ÚDAJŮ

Poštovní adresa: rue Wiertz 60, B-1047 Brusel, Belgie
Kancelář: rue Montoyer 63, Brusel, Belgie
E-mailová adresa: edps@edps.europa.eu
Internetová stránka: www.edps.europa.eu
Tel. 0032 (2) 283 19 00
Fax 0032 (2) 283 19 50

***Europe Direct je služba, která vám pomůže
odpovědět na otázky týkající se Evropské unie***

Bezplatná telefonní linka (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Někteří operátoři mobilních sítí neumožňují přístup k číslům 00800 nebo mohou tyto hovory účtovat.

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu.
Můžete se s nimi seznámit na evropském serveru (<http://europa.eu>).

Katalogové údaje jsou uvedeny na konci této publikace.

Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2009

ISBN 978-92-95030-79-4

© Evropská společenství, 2009

Kopírování je povoleno pouze se souhlasem autora

Úvod

Tento dokument je shrnutím výroční zprávy evropského inspektora ochrany údajů (dále jen „EIOÚ“) za rok 2008. Tato výroční zpráva se týká roku 2008, který byl čtvrtým úplným rokem fungování EIOÚ jakožto nového nezávislého orgánu dozoru. Tato zpráva rovněž uzavírá první mandát EIOÚ a dává příležitost k bilancování vývoje od zahájení jeho činnosti.

Peter Hustinx (inspektor) a Joaquín Bayo Delgado (zástupce inspektora) se ujali svých úřadů v lednu roku 2004 s cílem vytvořit orgán zabývající se ochranou osobních údajů na úrovni Evropské unie (EU). Posláním EIOÚ je zajistit, aby v souvislosti se zpracováváním osobních údajů byla orgány a institucemi Společenství dodržována základní práva a svobody fyzických osob, a zejména jejich právo na soukromí.

Hlavními úkoly EIOÚ stanovenými v nařízení č. 45/2001¹ jsou:

- sledovat a zajišťovat dodržování ustanovení uvedeného nařízení při zpracovávání osobních údajů orgány a institucemi Společenství (dohled);
- poskytovat poradenství orgánům a institucím Společenství ohledně všech záležitostí týkajících se zpracovávání osobních údajů. Toto poradenství zahrnuje konzultace o návrzích právních předpisů a sledování nového vývoje, který má dopad na ochranu osobních údajů (konzultace);
- spolupracovat s vnitrostátními orgány dozoru a s orgány dozoru v rámci „třetího pilíře“ EU za účelem zlepšení soudržnosti v oblasti ochrany osobních údajů (spolupráce).

Z této zprávy vyplývá, že jak v oblasti dozoru, tak i v oblasti konzultace bylo dosaženo významného pokroku. Míra dodržování pravidel a zásad ochrany údajů se v orgánech a institucích Společenství zvyšuje, bude však třeba vyřešit ještě řadu závažných úkolů. Důraz v oblasti dozoru se proto přesouvá na sledování provádění doporučení při předběžné kontrole a na zvyšování míry dodržování příslušných pravidel a zásad v agenturách. EIOÚ v této souvislosti rovněž dokončil první řadu kontrol na místě v různých orgánech a institucích s cílem posoudit dodržování příslušných pravidel a zásad v praxi.

EIOÚ v roce 2008 dále zlepšil svou činnost v oblasti konzultací a předložil stanoviska k rostoucímu počtu návrhů právních předpisů. Rozšířil rozsah své činnosti na větší počet různých oblastí politik a na všechny fáze legislativního postupu. Většina stanovisek EIOÚ se i nadále týkala otázek souvisejících s oblastí svobody, bezpečnosti a práva, ale dosti významně byly zastoupeny i jiné oblasti politik, jako například ochrana soukromí v odvětví elektronických komunikací, přístup veřejnosti k dokumentům a přeshraniční zdravotní péče.

Spolupráce s vnitrostátními orgány dozoru se i nadále zaměřovala na úlohu pracovní skupiny pro ochranu údajů zřízené podle článku 29 a vedla k přijetí nového pracovního programu a k dosažení několika dobrých výsledků v prvním roce její činnosti. EIOÚ rovněž nadále kladl důraz na koordinovaný dozor nad systémem Eurodac a úzce spolupracoval s orgány pro ochranu údajů činnými v oblasti policejní a soudní spolupráce.

¹ Nařízení (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 8, 12.1.2001.

Výsledky dosažené v roce 2008

Výroční zpráva za rok 2007 uvádí, že pro rok 2008 byly zvoleny níže uvedené hlavní cíle. Většina těchto cílů byla zcela nebo částečně uskutečněna.

● Podpora sítě inspektorů ochrany údajů

EIOÚ nadále poskytoval výraznou podporu inspektorům ochrany údajů a podporoval je i k další vzájemné výměně odborných znalostí a osvědčených postupů. Zvláštní pozornost byla věnována inspektorům ochrany údajů působícím na nedávno zřízených agenturách.

● Úloha předběžné kontroly

Byl vydán rekordní počet stanovisek v rámci předběžné kontroly a zbývá ještě dokončit předběžnou kontrolu stávajících postupů zpracovávání údajů ve většině orgánů a institucí. Větší důraz byl kladen na provádění doporučení.

● Horizontální pokyny

Byly vypracovány pokyny týkající se příslušných otázek, které jsou společné většině orgánů a institucí (například nábor zaměstnanců, zpracovávání údajů o zdraví), s cílem usnadnit nejprve předběžnou kontrolu v agenturách. Tyto pokyny budou v brzké době dány všem zainteresovaným stranám k dispozici.

● Posuzování souladu

EIOÚ i nadále posuzoval dosahování souladu s nařízením (ES) č. 45/2001 ve všech orgánech a institucích a do poloviny roku 2009 podá zprávu o dosaženém pokroku. Vedle tohoto obecného průzkumu proběhla v různých orgánech a institucích první řada kontrol, jejichž cílem bylo ověřit dodržování uvedeného nařízení v souvislosti s konkrétními otázkami.

● Rozsáhlé systémy

EIOÚ spolu s vnitrostátními orgány dozoru dále rozvíjel koordinovaný dozor nad systémem Eurodac a prováděl pracovní program přijatý za tímto účelem. EIOÚ se rovněž začal zabývat dalšími rozsáhlými systémy, jako je například SIS II a VIS.

● Stanoviska k právním předpisům

EIOÚ vydal rekordní počet stanovisek a připomínek k návrhům nových právních předpisů či souvisejícím dokumentům, které se týkaly mnohem širší oblasti, než kdy v minulosti, a zajistil odpovídající zapojení do všech fází legislativního postupu.

- **Lisabonská smlouva**

Byl proveden pečlivý rozbor otázky dopadu Lisabonské smlouvy, avšak její vstup v platnost závisí na konečné ratifikaci ze strany několika členských států. V tomto rozboru bylo zdůrazněno, že smlouva má výrazný potenciální dopad, a to jak z institucionálních, tak i věcných důvodů, a skýtá jasnou příležitost pro zlepšení ochrany údajů.

- **Informace on line**

Informace dostupné na internetových stránkách EIOÚ byly zkvalitněny, a to aktualizací těchto stránek, rozšířením jejich obsahu a zlepšením přístupu. V průběhu roku 2009 jsou očekávána další zlepšení, mezi něž bude patřit také elektronický bulletin.

- **Jednací řád**

Značného pokroku bylo dosaženo v přípravách jednacího řádu, zabývajících se různými úlohami a činnostmi EIOÚ, a rovněž ve vytváření interních příruček týkajících se nejdůležitějších činností. Výsledky spolu s praktickými nástroji budou dány zainteresovaným stranám k dispozici na internetových stránkách EIOÚ v průběhu roku 2009.

- **Řízení zdrojů**

Řízení finančních a lidských zdrojů bylo upevněno či dále rozvinuto a byly zdokonaleny další vnitřní postupy. Zlepšena byla rovněž funkčnost a účinnost systému vnitřní kontroly.

Cíle pro rok 2009

Tento rok bude prvním rokem nového mandátu EIOÚ vykonávaného v částečně novém složení tohoto orgánu. Je proto třeba očekávat, že tento nový mandát bude představovat kombinaci činností již vykonávaných, ale rovněž i řadu úkolů nových. Tohoto roku bude využito k provedení strategického posouzení úloh a úkolů EIOÚ a k vytyčení hlavních směrů rozvoje pro příští čtyři roky. Tyto úvahy proběhnou v době významných změn vnějších podmínek, v nichž EIOÚ svou funkci vykonává, mezi něž patří úkoly vyplývající z nových evropských právních předpisů, nového složení Evropské komise, možného vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, dalších nových dlouhodobých politik a rámců a jejich společného dopadu na oblast ochrany údajů. EIOÚ hodlá v této souvislosti zaujmout jasný postoj a v příští výroční zprávě bude informovat o přijatých závěrech.

Aniž je dotčen výsledek těchto strategických úvah, byly pro rok 2009 zvoleny níže uvedené hlavní cíle. Dosažené výsledky budou rovněž uvedeny ve zprávě vydané v příštím roce.

● Podpora sítě inspektorů ochrany údajů

Za účelem zvýšení účinnosti práce inspektorů ochrany údajů, zejména v nedávno zřízených agenturách, je bude EIOÚ nadále výrazně podporovat a podpoří i výměnu odborných znalostí a osvědčených postupů mezi nimi.

● Úloha předběžné kontroly

EIOÚ hodlá dokončit předběžnou kontrolu stávajících postupů zpracování ve většině orgánů a institucí a klást rostoucí důraz na provádění doporučení. Zvláštní pozornost bude věnována zpracováním společným pro většinu agentur.

● Horizontální pokyny

EIOÚ bude i nadále vypracovávat pokyny k důležitým otázkám společným pro většinu orgánů a institucí, a všeobecně je zpřístupní. Budou zveřejněny pokyny ohledně sledování pomocí videokamer, což přispěje rovněž k tomu, že se pozornost soustředí na situace představující zvláštní rizika.

● Vyřizování stížností

Za účelem informování všech zainteresovaných stran o příslušných postupech zveřejní EIOÚ metodický rámec pro vyřizování stížností, který bude zahrnovat kritéria pro rozhodnutí o tom, zda zahájit či nezahájit posuzování stížností jemu předložených.

● Zásady v oblasti kontrol

EIOÚ bude i nadále posuzovat dodržování nařízení (ES) č. 45/2001 prostřednictvím různých druhů kontrol ve všech orgánech a institucích a provádět rostoucí počet kontrol na místě. V roce 2009 budou na internetové stránce EIOÚ zveřejněny obecné zásady v oblasti kontrol.

- **Rozsah konzultací**

EIOÚ bude na základě systematického soupisu příslušných témat a priorit i nadále včas vydávat stanoviska nebo připomínky k návrhům nových právních předpisů a zajišťovat příslušná návazná opatření.

- **Stockholmský program**

EIOÚ hodlá věnovat zvláštní pozornost přípravě nového pětiletého programu politiky v oblasti svobody, bezpečnosti a práva, který má být přijat na zasedání Evropské rady na konci roku 2009. Jednou z hlavních zdůrazněných podmínek bude potřeba účinných záruk v oblasti ochrany údajů.

- **Informační činnost**

EIOÚ dále zvýší kvalitu a účinnost informačních nástrojů poskytovaných on line (internetové stránky a elektronický bulletin) a posoudí a v případě potřeby zaktualizuje další činnosti v oblasti informací.

- **Jednací řád**

EIOÚ přijme a zveřejní jednací řád, který potvrdí či vyjasní stávající postupy týkající se jeho různých úloh a činností. Na internetových stránkách budou zainteresovaným stranám dány k dispozici praktické nástroje.

- **Řízení zdrojů**

EIOÚ bude pokračovat v činnostech týkajících se finančních a lidských zdrojů a dále je rozvíjet a bude rovněž zdokonalovat další vnitřní pracovní postupy. Zvláštní pozornost bude věnována dlouhodobému náboru zaměstnanců, potřebě dalších kancelářských prostor a rozvoji systému řízení případů.

Dozor

Jedním z hlavních úkolů EIOÚ je provádět nezávislý dozor nad zpracováním údajů prováděným orgány a institucemi Společenství. Právní rámec je tvořen nařízením (ES) č. 45/2001, které stanoví řadu povinností pro ty, kdo údaje zpracovávají, ale rovněž řadu práv pro ty, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány.

Zpracování osobních údajů, jež pro subjekty údajů nepředstavuje zvláštní riziko, se oznámí pouze inspektorovi ochrany údajů příslušného orgánu či instituce. Pokud zpracování osobních údajů představuje zvláštní riziko pro osoby, jejichž údaje jsou zpracovávány, je třeba jej podrobit předběžné kontrole ze strany EIOÚ. EIOÚ poté určí, zda je zpracování v souladu s uvedeným nařízením či nikoliv.

Úkoly dozoru, na něž dohlíží zástupce inspektora, sahají od poskytování poradenství a pomoci inspektorům ochrany údajů přes provádění předběžných kontrol zpracování údajů až po provádění šetření, včetně kontrol na místě, a vyřizování stížností.

Předběžné kontroly

V roce 2008 představovaly předběžné kontroly i nadále hlavní oblast činnosti EIOÚ v rámci jeho kontrolní úlohy.

Jak již bylo uvedeno v předchozích výročních zprávách, EIOÚ neustále vybízel inspektory ochrany údajů k tomu, aby mu podávali více oznámení o předběžných kontrolách. Aby dostaly orgány a instituce Společenství pobídku ke zvýšení svého úsilí s cílem úplného splnění oznamovací povinnosti, byla pro přijetí oznámení o případech, u nichž má EIOÚ provést předběžnou kontrolu – případy *ex post* – stanovena lhůta končící na jaře roku 2007. V důsledku toho došlo ke značnému nárůstu počtu oznámení.

Celkově byl rok 2008 rokem intenzivní práce, v jehož průběhu bylo **v rámci předběžné kontroly** vydáno více **stanovisek** (105 stanovisek) než v kterémkoli z minulých let. Pouze u omezeného počtu těchto případů (18 případů) se jednalo o „skutečné“ případy předběžné kontroly, tzn. že se příslušné orgány před provedením zpracování řídily postupem platným pro předběžné kontroly.

Je to poprvé, co se EIOÚ rozhodl navrhnout stažení některých oznámení. Vedla ho k tomu skutečnost, že se tato oznámení týkala buď starých postupů zpracování, které mají být v brzké době nahrazeny postupy novými, nebo se jednalo o oznámení, která postrádala dostatečné informace a nebylo je tudíž možné posoudit s náležitým porozuměním příslušným skutečností či danému postupu.

Pokud jde o lhůty, potřeboval EIOÚ k vypracování stanovisek o více než dva pracovní dny méně než v roce 2007. Uvážíme-li nárůst počtu oznámení a jejich komplexnější charakter, lze tento údaj považovat za velice uspokojivý. EIOÚ je však znepokojen tím, kolik času orgány a instituce potřebují k poskytnutí úplných informací. EIOÚ v této souvislosti znovu připomíná, že orgány a instituce mají povinnost s EIOÚ spolupracovat a poskytovat mu požadované informace.

V roce 2008 se případy předběžných kontrol prováděných *ex post*² týkaly zejména těchto otázek: údajů o zdraví zpracovávaných orgány a institucemi, nábory zaměstnanců a výběru kandidátů, hodnocení zaměstnanců, novinářských akreditací, systémů správy identity, kontroly přístupu a bezpečnostních prověrek.

Mezi hlavní otázky, jichž se týkaly „skutečné“ předběžné kontroly, patřily konkrétní výběrová řízení, zejména na Agenturu pro základní práva a na úřadě EIOÚ, pilotní projekt týkající se monitorování produktivity jednotlivých pracovníků, flexibilní pracovní doba, identita a kontrola přístupu a e-monitoring.

Nově se řešily i další závažné otázky, včetně služby správy identit, kontroly přístupu pomocí skenování oční duhovky a otisku prstů, bezpečnostních prověrek, monitorování používání internetu zaměstnanci a sledování prostřednictvím systému CCTV.

Stížnosti

V roce 2008 pokračoval nárůst celkového počtu stížností (bylo obdrženo 91 stížností), přičemž se ve srovnání s minulostí snížil počet oprávněných stížností (23 oprávněných stížností), ale celkově se zvýšil jejich komplexní charakter. Převážná většina stížností byla prohlášena za neoprávněné, a to zejména proto, že se týkaly výhradně zpracovávání osobních údajů prováděného na úrovni členských států (kdy je příslušným orgánem vnitrostátní orgán pro ochranu údajů). Oprávněné případy stížností se týkaly zejména otázek jako například přístupu k údajům, zpracovávání citlivých údajů, práva na opravu a povinnosti poskytnout informace.

EIOÚ pokračoval v práci na metodickém rámci pro vyřizování stížností. Hlavní body postupu a vzorová žádost pro podávání stížností spolu s informacemi o oprávněnosti stížností budou v roce 2009 zveřejněny na internetových stránkách EIOÚ. Očekává se, že zveřejnění těchto informací pomůže případným žadatelům s podáním stížnosti a zároveň omezí počet jednoznačně neoprávněných stížností.

Zásady v oblasti kontroly

V rámci programu stanovení lhůty končící na jaře roku 2007 byla v roce 2007 zahájena její první část související činnosti, která byla provedena formou dopisů rozeslaných ředitelům orgánů a agentur s cílem posoudit úroveň dosažení souladu s příslušným nařízením. Na základě obdržení odpovědí vypracoval EIOÚ obecnou zprávu, která byla zveřejněna v květnu roku 2008 a zaslána všem orgánům a agenturám. Jak bylo oznámeno, touto operací byl zahájen proces kontrol prováděných v současnosti ze strany EIOÚ k zajištění souladu s nařízením, vedoucím k případným kontrolám na místě.

EIOÚ v této souvislosti dále rozpracoval své **zásady v oblasti kontrol** a dokončil první řadu kontrol na místě provedených v různých orgánech a institucích s cílem posoudit dosahování souladu s nařízením v praxi. Kontroly mohou zahájeny na základě stížnosti nebo prováděny z vlastního podnětu EIOÚ. EIOÚ ověřuje během kontrol fakta a skutečnou situaci existující na daném místě. Kontroly mohou také významně přispět ke zvýšení informovanosti v kontrolovaných orgánech o otázkách ochrany údajů.

² Předběžné kontroly prováděné „ex post“ se týkají těch případů zpracovávání údajů, které byly zahájeny v době před jmenováním evropského inspektora ochrany údajů a jeho zástupce (dne 17. ledna 2004) a které tudíž nemohly být zkontrolovány předem.

EIOÚ stanovil v roce 2008 první komplexní postup pro svou inspekční činnost. Tento postup se skládal ze tří fází:

- v první fázi byly provedeny dvě cvičné návštěvy, které měly na místě vyzkoušet metodiku EIOÚ;
- ve druhé fázi EIOÚ svou praktickou metodikou zpřesnil;
- ve třetí fázi byly provedeny kontroly ve dvou evropských orgánech a institucích, tj. v Evropském hospodářském a sociálním výboru a v Evropském úřadu pro bezpečnost potravin, které byly vybrány v rámci programu stanovení lhůty končící na jaro roku 2007.

Správní opatření

EIOÚ rovněž nadále poskytoval poradenství ohledně správních opatření, která orgány a instituce Společenství zamýšlejí v oblasti zpracovávání osobních údajů. Byla vznesena řada složitých otázek, včetně nového vzoru lékařského osvědčení, přístupu k veřejným dokumentům obsahujícím osobní údaje, rozhodného práva pro určité činnosti spojené se zpracováním, předáváním zdravotních údajů vnitrostátním soudům, prováděcích pravidel k nařízení (ES) č. 45/2001 a stížnost vyřizovaných evropským veřejným ochráncem práv.

Sledování pomocí videokamer

EIOÚ pokračoval v práci na **pokynech** týkajících se sledování pomocí videokamer, aby orgánům a institucím EU poskytl praktické návody, jak při používání systémů sledování pomocí videokamer zajistit dodržování pravidel pro ochranu údajů. Tento první interní pracovní návrh pokynů byl připraven do konce roku 2008. Návrh bude do poloviny roku 2009 zveřejněn za účelem provedení konzultací.

Konzultace

EIOÚ poskytuje orgánům a institucím Společenství poradenství ohledně otázek týkajících se ochrany údajů v řadě oblastí politik. Tato poradní úloha se týká jak návrhů nových právních předpisů, tak i dalších iniciativ s možnými důsledky pro ochranu osobních údajů v EU. Konzultace má většinou podobu formálního stanoviska, ale evropský inspektor může poskytovat pokyny rovněž ve formě připomínek či strategických dokumentů. V rámci této činnosti je rovněž sledován technologický vývoj s dopadem na ochranu údajů.

Stanoviska EIOÚ a klíčové otázky

EIOÚ vydal v roce 2008 **14 stanovisek** k navrhovaným právním předpisům EU. Podobně jako v minulých letech se tato stanoviska týkala především oblasti **svobody, bezpečnosti a práva** v rámci „pilíře“ Společenství i v oblasti policejní a soudní spolupráce v trestních věcech („třetí pilíř“). Stanoviska týkající se této oblasti tvoří téměř polovinu všech vydaných právních stanovisek, a to šest z celkového počtu čtrnácti stanovisek. Jednou z důležitých událostí v této oblasti bylo přijetí **rámcového rozhodnutí o ochraně údajů** ze dne 27. listopadu 2008 o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a soudní spolupráce v trestních věcech. Po celou dobu jednání věnoval EIOÚ tomuto právnímu předpisu značnou pozornost a vydal k této věci tři stanoviska a další připomínky.

EIOÚ věnoval zvláštní pozornost rovněž návrhu na úpravu nařízení o **přístupu veřejnosti k dokumentům** v držení orgánů EU, jakož i přezkumu **směrnice o ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací**. EIOÚ se ve své konzultativní činnosti poměrně často zabýval rovněž otázkami spojenými se **jmennou evidencí cestujících**, a to zejména v souvislosti s činností navazující na návrh evropského systému jmenné evidence cestujících.

Výměna informací

Jednou z hlavních oblastí pozornosti byla otázka výměny informací, zejména zřízení informačních systémů a přístup k nim. EIOÚ přijal stanoviska k systémům výměny informací, které byly navrženy v rámci systému informací o vnitřním trhu (IMI), Eurojustu, bezpečnosti silničního provozu, ochrany dětí využívajících internet, Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS), Kontaktní skupiny EU-USA na vysoké úrovni pro sdílení informací a evropské strategie pro elektronické soudnictví (e-Justice). Byly vydány rovněž předběžné připomínky k souboru opatření ohledně správy hranic EU, který vypracovala Komise.

EIOÚ ve svých stanoviscích zdůrazňoval, že tuto výměnu informací je nutno ve všech jednotlivých případech náležitě a pečlivě posoudit. V případě zavedení takové výměny informací je třeba zavést rovněž zvláštní ochranná opatření pro ochranu údajů.

Nové technologie

EIOÚ se při několika příležitostech zabýval otázkou využití nových technologií (např. systém ECRIS, evropská strategie pro elektronické soudnictví). Opakovaně vyzval k tomu, aby se zajistilo co nejrychlejší

zohlednění aspektů ochrany údajů již v rané fázi („**privacy-by-design**“). Upozornil rovněž na to, že technologické nástroje by měly být používány nejen k zajištění výměny informací, ale také k posílení práv dotčených osob.

V návaznosti na sdělení Evropské komise o radiofrekvenční identifikaci a na související stanovisko EIOÚ byl opět bedlivě sledován a připomínkován i vývoj v oblasti **informační společnosti**, jako je například **radiofrekvenční identifikace** a inteligentní prostředí.

EIOÚ rovněž podrobněji vysvětlil, jakým způsobem by mohl přispět k **výzkumu a technologickému rozvoji v EU**, a pokračoval v již zahájených opatřeních. Byl přijat **strategický dokument** popisující možnou úlohu, jakou by tento orgán mohl hrát pro projekty výzkumu a vývoje v rámci sedmého rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj.

Kvalita údajů

Dalším významným námětem byla kvalita údajů. Aby se zabránilo nejasnostem v souvislosti s obsahem zpracovávaných informací, musí být zajištěna skutečně vysoká míra přesnosti údajů. Je proto zcela nezbytné, aby přesnost údajů byla pravidelně a řádným způsobem kontrolována. Vysoká úroveň kvality údajů je navíc nejen základní zárukou pro subjekt údajů, ale přispívá i k účinnému použití údajů osobou, která zpracování provádí.

Nový vývoj a priority

Byla zjištěna řada výhledově možných změn proveditelných v budoucnosti, které EIOÚ poslouží jako program hlavních priorit. Tyto priority zahrnují kromě jiného i nové **technologické trendy**, které jsou z hlediska ochrany údajů a soukromí značně problematické a mezi něž patří například rozvoj systémů tzv. cloud hosting³ a technologie rychlé sekvenční analýzy DNA.

Pokud jde o nový vývoj v oblasti **politiky a legislativy**, k hlavním otázkám, jimž hodlá EIOÚ věnovat zvláštní pozornost, patří tyto:

- úvahy o dalších možnostech zlepšení **rámcového rozhodnutí o ochraně údajů** s cílem zvýšit míru ochrany poskytované tímto novým nástrojem v rámci třetího pilíře;
- budoucnost **směrnice o ochraně údajů**;
- víceletý program Evropské komise v oblasti svobody, bezpečnosti a práva, označovaný jako „**Stockholmský program**“;
- hlavní trendy v oblasti **vymáhání práva** a legislativních činností týkající se boje proti terorismu a organizovanému zločinu;
- revize nařízení o **přístupu veřejnosti k dokumentům**;
- nové iniciativy zaměřené na zdokonalení **přeshraniční zdravotní péče** v kombinaci s využitím informačních technologií.

³ Pojmem „cloud computing“ se rozumí využívání výpočetní technologie založené na internetu „cloud“ = mrak) k poskytování řady různých služeb. Jedná se o typ využívání výpočetní techniky, při němž jsou jako internetová služba nabízeny dynamicky stupňovitě rozšiřitelné („scalable“) a často virtuální zdroje.

Spolupráce

EIOÚ spolupracuje s dalšími vnitrostátními orgány pro ochranu údajů s cílem podporovat konzistentní ochranu údajů v celé Evropě. Tato úloha v oblasti spolupráce se týká rovněž spolupráce s orgány dozoru zřízenými v rámci třetího pilíře EU a v souvislosti s rozsáhlými informačními systémy.

Hlavní platformou pro spolupráci mezi orgány pro ochranu údajů v Evropě je **pracovní skupina zřízená podle článku 29**, která Evropské komisi poskytuje nezávislé poradenství v otázkách ochrany údajů. EIOÚ se účastní činnosti této pracovní skupiny, která hraje velice důležitou úlohu při jednotném uplatňování směrnice o ochraně údajů.

EIOÚ a pracovní skupina spolupracovaly v dobré součinnosti na řadě témat, ale zaměřily se zejména na provádění směrnice o ochraně údajů a na úkoly v oblasti ochrany údajů, které souvisejí s novými technologiemi. EIOÚ také rozhodně podporoval iniciativy přijaté za účelem usnadnění mezinárodních toků údajů (např. závazná pravidla pro nadnárodní společnosti).

Pracovní skupina v roce 2008 přijala stanoviska k návrhům právních předpisů, k nimž v některých případech vydal stanovisko rovněž EIOÚ (např. přezkum směrnice o ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací). Konzultace EIOÚ je povinným článkem legislativního procesu EU, příspěvky pracovní skupiny jsou však také velice užitečné, a to zejména proto, že mohou obsahovat body, kterým je z hlediska jednotlivých členských států třeba věnovat zvláštní pozornost. EIOÚ proto vítá tyto příspěvky, které byly v souladu s jeho vlastními stanovisky.

Jeden z nejdůležitějších úkolů EIOÚ v oblasti spolupráce se týká koordinovaného dozoru nad systémem **Eurodac**, kde společnou odpovědnost za dozor nad ochranou údajů mají vnitrostátní orgány pro ochranu údajů a EIOÚ. Koordinační skupina pro dozor nad systémem Eurodac – složená z vnitrostátních orgánů pro ochranu údajů a z EIOÚ – se v roce 2008 setkala dvakrát a zaměřila se na provádění pracovního programu přijatého touto skupinou v prosinci roku 2007. Z pracovního programu byla vybrána tři témata, která mají být podrobně posouzena a o nichž mají být podány zprávy, a to: informace o subjektech údajů, děti a systém Eurodac, a síť Dublinet⁴. Pozornost byla současně věnována i rámci, v němž tato skupina působí: v rámci obecných opatření v oblasti azylu provedla Evropská komise přezkum Dublinského nařízení a nařízení o systému Eurodac.

Zvýšením počtu iniciativ na evropské i mezinárodní úrovni zaměřených na sběr a sdílení osobních údajů se v posledních letech jasněji ukázala nutnost úzké spolupráce mezi EIOÚ a dalšími orgány pro ochranu údajů ve **záležitostech spadajících do třetího pilíře**, tj. v oblasti policejní a soudní spolupráce. EIOÚ usiluje o zajištění vysoké a jednotné úrovně ochrany údajů v oblasti orgánů dozoru pro ochranu údajů zřízených v rámci třetího pilíře EU (společné orgány dozoru pro Schengen, Europol, Eurojust a celní informační systém (CIS)). EIOÚ se v roce 2008 aktivně účastnil schůzek pořádaných Pracovní skupinou pro policii a spravedlnost, které se zabývaly citlivými otázkami, jako bylo například provádění Průmské smlouvy, rámcové rozhodnutí o ochraně údajů v rámci třetího pilíře a jmenná evidence cestujících.

⁴ Dublinet je bezpečná elektronická síť přenosových kanálů mezi vnitrostátními orgány zabývajícími se žádostmi o azyl. „Záznam“ v systému Eurodac obvykle vede k uskutečnění výměny údajů o příslušném žadateli o azyl. K této výměně bude využívána síť Dublinet.

Pozornost byla nadále věnována spolupráci na dalších **mezinárodních fórech**. EIOÚ se podobně jako v minulých letech zúčastnil evropských a mezinárodních konferencí inspektorů ochrany údajů a soukromí, jejichž účastníci měli příležitost projednat aktuální výzvy v oblasti ochrany údajů, jako například vývoj související s bezpečností a novými technologiemi a otázku soukromí ve světě bez hranic. Náležitým způsobem se navázalo rovněž na tzv. „londýnskou iniciativu“ týkající se posilování povědomí o ochraně údajů a zvyšování její účinnosti. V návaznosti na podobné události konané v letech 2005 a 2007 se rovněž uvažuje o uspořádání třetího pracovního semináře o ochraně údajů v mezinárodních organizacích.

Komunikace

Informace a komunikace mají zásadní význam pro zajištění zviditelnění hlavních činností EIOÚ a pro zvýšení povědomí o jeho práci i o ochraně údajů obecně. Strategický význam tohoto úsilí je o to větší, že EIOÚ je dosud poměrně nový orgán a povědomí o jeho úloze na úrovni EU je proto zapotřebí posílit.

Po čtyřech letech od zahájení práce je zřejmé, že důraz kladený na komunikaci se z hlediska **zviditelnění** vyplatil. Mezi výmluvné doklady úspěšnosti patří větší množství žádostí o informace, vyšší návštěvnost internetových stránek, trvalý nárůst počtu odběratelů informačního bulletinu, pravidelné žádosti o studijní návštěvy v úřadě EIOÚ a pozvání k vystoupení na konferencích. Dalším dokladem toho, že EIOÚ se stal referenčním bodem v otázkách ochrany údajů, je rovněž systematictější styk se sdělovacími prostředky a z něj vyplývající výrazný nárůst jejich zájmu o činnost EIOÚ.

Komunikační činnost se i nadále soustřeďovala zejména na **styk se sdělovacími prostředky**, v jehož rámci poskytl EIOÚ v roce 2008 tisku, rozhlasu a televizi přibližně 25 **rozhovorů**. Tisková služba vydala třináct **tiskových zpráv**, z nichž většina se týkala nových právních stanovisek, která měla obecný význam pro širokou veřejnost. Tato stanoviska se týkala mimo jiné přezkumu směrnice o ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací, přijetí rámcového rozhodnutí o ochraně údajů v oblasti třetího pilíře, přístupu veřejnosti k dokumentům EU a sdílení informací mezi EU a USA pro účely vymáhání práva. V květnu roku 2008 byla rovněž uspořádána tisková konference, na níž byly zástupcům tisku představeny hlavní závěry uvedené ve výroční zprávě za rok 2007.

Vedle pravidelných dotazů ze strany sdělovacích prostředků vyřídila tisková služba přibližně 180 **žádostí o informace** od celé řady nejrůznějších jednotlivců a zainteresovaných stran. V zájmu navázání kontaktů rovněž s akademickou obcí přivítal EIOÚ návštěvy **skupin studentů** zabývajících se evropským právem, ochranou údajů nebo otázkami bezpečnosti v oblasti informačních technologií.

Za účelem dalšího zviditelnění svých probíhajících činností EIOÚ pokračoval ve využívání těchto informačních nástrojů:

- **internetové stránky:** internetové stránky byly modernizovány z hlediska technického a z kvalitně z hlediska obsahového, přičemž byl kromě jiného vytvořen „přehled používaných pojmů“ týkajících se osobních údajů a oddíl věnovaný „otázkám a odpovědím“. Podle statistických údajů navštívilo internetové stránky za období do 1. února do 31. prosince 2008 celkem 81 841 návštěvníků, přičemž nejvyšší počet 10 095 návštěvníků byl zaznamenán v květnu, kdy byla zveřejněna výroční zpráva za rok 2007;
- **elektronický bulletin:** v roce 2008 bylo zveřejněno pět vydání informačního bulletinu EIOÚ. Ve srovnání s rokem 2007 došlo v roce 2008 k výraznému nárůstu počtu jeho odběratelů. Byly provedeny přípravné práce s cílem zdokonalit informační bulletin tak, aby představoval přehlednější informační nástroj;
- **propagační akce:** EIOÚ se znovu zúčastnil Dne ochrany údajů a Dne otevřených dveří EU a v hlavních orgánech EU pořádal informační stánky;
- **informační brožura:** byla zahájena práce na vytvoření aktualizované informační brožury, a to zejména s ohledem na završení prvního mandátu EIOÚ v lednu roku 2009.

Správa, rozpočet a zaměstnanci

umožnit pokračování v úspěšně započaté práci a následně i zvládat nově svěřené úkoly, byly EIOÚ přiděleny **další zdroje**, a to jak z hlediska rozpočtu (navýšení z částky 4 955 726 EUR v roce 2007 na částku 5 307 753 EUR v roce 2008), tak i zaměstnanců (z 29 na 33).

Pokud jde o **rozpočet**, byla v roce 2008 použita nová rozpočtová terminologie s cílem zajistit transparentnost vyžadovanou rozpočtovým orgánem. Evropský účetní dvůr ve své zprávě o rozpočtovém roku 2007 uvedl, že z auditu nevypluly žádné připomínky.

Pokud jde o **lidské zdroje**, rostoucí povědomí o tomto orgánu vede k nárůstu objemu práce a k rozšiřování jeho úkolů. EIOÚ se však rozhodl využít kontrolovaný růst k tomu, aby zajistil plné začlenění nových zaměstnanců. EIOÚ proto v roce 2008 požádal o vytvoření pouze čtyř pracovních míst. V rámci programu stáží byli každé pololetí i nadále přijímáni většinou dva stážisté. Zaměstnání byli rovněž i dva národní odborníci vyslaní z vnitrostátních orgánů pro ochranu údajů.

Pokud jde o **organizační schéma** úřadu EIOÚ, byl nárůst objemu práce důvodem k vytvoření nové funkce koordinátora. Za tímto účelem bylo v konzultačním a kontrolním týmu určeno pět koordinátorů.

Pokud jde o **vnitřní kontrolu**, hodnocení provedené útvary EIOÚ a interním auditorem prokázalo funkčnost a účinnost systému vnitřní kontroly a schopnost tohoto systému uspokojivým způsobem zajistit dosažení cílů tohoto orgánu.

Pro zajištění interního uplatňování ustanovení nařízení (ES) č. 45/2001 jmenoval EIOÚ svého vlastního **inspektora ochrany údajů**. V roce 2008 pokračoval postup, jehož cílem je určit případy zpracovávání zahrnující osobní údaje a stanovit druhy operací podléhajících předběžné kontrole. Byl dokončen soupis interně prováděných operací. Na jeho základě byl zahájen první oznamovací postup.

K zajištění řádného fungování tohoto orgánu byly přijaty potřebné nové **vnitřní předpisy**, včetně rozhodnutí o certifikaci, bezpečnostních opatřeních a jmenování bezpečnostního úředníka působícího na úřadě EIOÚ.

Bylo dokončeno zavádění nového systému **správy dokumentů** (GEDA). Zavedení tohoto systému je považováno za první krok k vytvoření systému řízení případů, který poskytne činnosti EIOÚ kvalitnější podporu.

Evropský strážce ochrany osobních údajů

Výroční zpráva za rok 2008 — Shrnutí

Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství

2008 — 16 s. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-79-4

Jak získat publikace EU

Publikace na prodej:

- prostřednictvím EU Bookshopu (<http://bookshop.europa.eu>);
- u vašeho knihkupce – uveďte název, vydavatele a/nebo číslo ISBN;
- obraťte se přímo na některého z našich obchodních zástupců. Jejich kontaktní údaje najdete na <http://bookshop.europa.eu> nebo je získáte zasláním faxu na číslo +352 2929-42758.

Bezplatné publikace:

- prostřednictvím EU Bookshopu (<http://bookshop.europa.eu>);
- na zastoupeních nebo delegacích Evropské komise. Jejich kontaktní údaje najdete na <http://ec.europa.eu/> nebo je získáte zasláním faxu na číslo +352 2929-42758.

EVROPSKÝ INSPEKTOR
OCHRANY ÚDAJŮ

*Evropský strážce ochrany
osobních údajů*

www.edps.europa.eu

■ Úřad pro publikace